

Sandra Kvist innehar en Master of Arts i etnologi från Göteborgs universitet och arbetar som värderare och fashionspecialist på Stockholms Auktionsverk. Hon har ett stort intresse för materialitet och föremåls förmåga att forma såväl mänskliga identiteter som de sammanhang inom vilka de ingår. Med bakgrund inom mode, såväl akademiskt som i arbetsliv, ligger trender och framtidsspaning inom ramarna för hennes intressefält. I detta nummer av Kulturstudier skriver hon om hur morgondagen kan ses i saker omkring oss.

Keywords: future, autoethnography, actor-network, performance, trend analysis, materiality.

SJU SORTERS KAKOR – MATERIALITETER SOM FÖREMÅL FÖR FRAMTIDEN

Framtiden har i alla tider fascinerat människan. Att spana efter morgondagen, att sia om vad som komma skall, är en stor del av dagens samhälle där många beslut bygger på spekulation. I denna artikel diskuteras hur framtiden skapas som ett nätverk, sträckt mellan minne och förväntan, där såväl mänskliga som icke-mänskliga aktörsrelationer spelar roll. Med utgångspunkt i att framtiden börjar idag, är förståelsen för det materiella nuet centralt för att kunna fånga och förstå det som ännu inte skett. Hur saker och ting görs, vilka spänningsfält och konflikter som uppstår, ger alla ledtrådar till vad framtiden kan tänkas ha att erbjuda.

“The best way to predict your future is to create it.”
– Abraham Lincoln

I vårt kök står en kakburk. Det är en sådan där retroosande historia med tre nivåer i olika färger, en klassiker enligt många. Jag köpte den på en loppmarknad (loppis) i samband med att vi flyttade in i lägenheten där vi bor, samma lägenhet vi köpte med anledning av att en duo skulle bli en trio. Jag minns så väl känslan av att hitta burken där på husgerådshyllan, hur den riktigt skrek på mig med ett löfte om att fylla hemmet med doften av nygräddade bullar. Med en sådan trevlig kakburk skulle till och med jag börja baka och så klart skulle min son få växa upp med egentillverkade godsaker och mysig fika. För övrigt var det självklart att burken skulle fyllas med hembakat, någonting annat gick inte för sig. Själv har jag vuxit upp med Mariekex och "påsröd", det vill säga något fabriktillverkat och packat i plast. Det är för all del inget fel på Skogaholmslimpa, men det blev aldrig så mysigt som de hade det i Astrid Lindgren-filmerna, en referens jag vill tro att många kan relatera till. Annat skulle det helt klart bli hos oss. När jag köpte burken hade jag föreställt mig hur dofterna av jässande deg och bullar på gräddning skulle sprida sig i lägenheten, kanske till och med slå emot en redan i trappen när man öppnade porten två våningar ner. Kolasnittar, vaniljdrömmar och hallongrottor, kanske ett och annat havreflarn.

Inom etnologisk forskning har föremål många gånger studerats som förmedlare av historier, som behållare för minnen och som bärare av berättelser. Materialiteter har lärt oss om hur man hade det "förr" och har gett kunskaper kring kulturella företeelser och fenomen. Ting talar om det förflutna. För den enskilda individen kan föremål påminna om viktiga händelser i livet och sakerna vi omger oss med får då stå som symboler för sådant vi minns.¹ Ärvda möbler, souvenirer från senaste semestern, en studentmössa eller barnens första skor är alla exempel på hur materialiteter kan kopplas till dåtid. Föremål finns kvar som spår efter tidigare handlingar och förkroppsligar det som en gång var en intention.² Men kan saker även säga någonting om det som ännu inte hänt? Kan föremål fånga morgondagen? Vad jag i denna artikel vill diskutera är hur materialiteter sträcker sig inte bara bakåt, utan även framåt. Hur de kan fungera som aktörer och inte bara ge förnimmelser om vad som komma skall, utan också aktivt skapa föreställningar och narrativ.

Likt sociologerna Dag Österberg och Tom Johansen menar jag att föremål kan fungera både som spår pekandes mot det förflutna och som indikationer om vad framtiden har att erbjuda.³ Saker har en förmåga att styra oss och fungerar likt anvisningar till antingen möjliga eller tvingande handlingar. Att, som det inledande citatet av Abraham Lincoln antyder, börja jakten på framtiden i nuet tycks därför vara en god idé, inte minst då framtiden verkar finnas överallt omkring oss. Reklambudskap från exempelvis byggföretag som "bygger för framtiden", försäkringsbolag som finns där om olyckan skulle vara framme och skönhetsmärken som marknadsför produkter som förebygger åldrande talar alla sina tydliga språk: framtiden är här. I linje med

1 Ek-Nilsson og Meurling 2014.

2 Ricoeur 1993, s. 207-235.

3 Österberg 1985, s. 8; Johansen 1985, s. 123.

detta kan konstateras att museer sedan länge valt ut föremål att spara i sina samlingar för kommande generationer, att det arbete vi utför idag ger en lön imorgon och för den som sysslar med aktier är spekulativen kring framtidens möjligheter central. Eftersom morgondagen är en faktor som påverkar sättet vi värderar och väljer i nuet, så blir framtiden någonting att tänka *med* snarare än på. Hur människor och materialiteter, idéer och ideal hänger samman utgör samhällets struktur. När deras förhållande till varandra skiftar så förändras även strukturen. För den som kan förstå hur det som ligger bortom nuet faktiskt formas, föreligger möjligheten att påverka utveckling positivt.

Framtiden tar form

Denna artikel tar avstamp i bakning, vilket är allt annat än en slump. Att baka är att framställa, ett ord som delar inledning med framtid. När bröd och bullar knådas och kavlas skapas framtiden aktivt och får sin form genom görandet. Föreställningen om vad som komma skall handlar om att för sitt inre måla upp en fantasi, att låta en förväntan på kanske en viss typ av tårta, resultatet av en jäst deg eller det nya receptet men var sugen på att testa. I fantasin materialiseras föreställningen om framtiden i tankarna och när mentala bilder av morgondagen målas upp spelar föremålen roll; med hjälp av materialiteter skapar vi berättelser om vilka vi är. Likväl blir sakerna i sig inte sällan också mål för längtan och en strävan efter att omforma oss till dem som vi *vill* bli.

När jag i denna artikel vill försöka förstå hur framtiden blir till genom förväntningarna på den tar jag hjälp av begreppet *föreställning*. Hur fantasier materialiseras med hjälp av föremål blir ett sätt att utforska framtidens inflytande över nuet. Att exempelvis fundera över huruvida ett plagg "är jag" eller om "vi behöver" vissa saker för specifika ändamål visar tydligt på materialitetens inblandning i morgondagen.

Mina egna föreställningar om vad bakande ska symbolisera föder förväntningar på framtiden och formar fantasier. Då det vi drömmer om förhandlas fram genom våra relationer med andra speglar dessa dock inte bara en personlig längtan, de skvallrar även om ett sociokulturellt förhållningsätt till omvärlden.⁴ Sådant att sträva efter och vilja ha är därför inte främst ett resultat av egna behov, utan kan ses som en spegling av ett kollektivet begär.⁵ Med ett perspektiv på mig själv som en produkt av det sociala sammanhang inom vilket jag existerar, menar jag att mina upplevelser och fantasier är konsekvenser av det kollektiva och kulturella. Således vill jag argumentera för att även egna känslor kan utgöra en väg in till ett fält. Med det framfört vill jag inte desto mindre påminna om att autoetnografi innebär ett aktivt skapande

4 Ehn og Löfgren 2007, s. 121-122.

5 Lundgren 2012, s. 63.

av material. Likt en konstnär som inte endast avbildar ett motiv, utan faktiskt låter det träda fram på duken under den egna handens rörelser, behöver autoetnografin tolkas och förstås i ljuset av en vidare kontext för att kunna fungera bortom det rent subjektiva. I forskningssammanhang förväntas autoetnografiskt material "också belysa större strukturer i vilka skeenden och erfarenheter har tagit form".⁶

Föremål för fantasier

Förmågan att kunna se olika scenarier framför sig, och att bedöma konsekvenserna av dessa, har gett människan ett strategiskt försprång i evolutionen. Genom att fantasera och kunna leva sig in i situationer som ännu inte hänt kan beslut och efterföljande handlingar baseras på tidigare erfarenheter.⁷ Föreställningen om framtiden regisseras i nuet, grundad på den historik som finns till hands. De val vi människor gör fattas dock inte i ett vakuum, flera andra aktörer spelar roll på tillvarons scen.⁸ Med förhoppningar som utgångspunkt görs framtiden till en gemensam föreställning där fantiserande som aktiv handling bidrar till formandet av sociala ordningar.⁹ Fantasi är en producerande kraft vars faktiska praktiker manifesteras i det materiella; när det föreställda görs konkret kristalliseras fantasierna i föremål.¹⁰ Sättet som fantasin också riktar våra intentioner, vittnar om dess starka förmåga att orientera. När vi ser det potentiella framför oss vänds vi samtidigt mot ett visst håll. I valet av väg förser fantasin oss med såväl karta som kompass och i stället för att låta oss famla i mörker, görs vissa handlingar mer begripliga än andra.¹¹ Genom att utforska mina egna fantasier i relation till bakning ämnar jag testa tanken om hur föremål aktivt formar framtiden.

Inom det etnologiska fältet vill jag mena att begreppet fantasi med fördel kan användas för att förstå *varför* människor gör som de gör. Genom att studera de logiker som produceras för att förklara omvärlden kan vi få syn på de förväntningar som påverkar oss.¹² Vidare är fantasi en central komponent i hur individer och grupper upplever och engagerar sig i det sociala samspelet. Fantasier fungerar strukturerande och genom den kan människor rationalisera och rättfärdiga existerande maktordningar, även när de är motstridiga eller problematiska. Att fantisera är också ett sätt att pröva det framtida, eftersom det föreställda kommer före det faktiska.¹³ Med fokus på fan-

6 Bylund et al. 2021, s. 1.

7 Bäckström 2022.

8 Goffman 1956.

9 Ehn og Löfgren 2007, s. 127.

10 Ehn og Löfgren 2007, s. 128.

11 Sjöstedt Landén 2012, s. 80.

12 Glynos 2008, s. 278.

13 Ehn og Löfgren 2007, s. 144.

tasi öppnas dörren till en förståelse för varför vissa idéer och ideal blir dominerande, hur de utmanas och förändras.¹⁴

Sju sorters kakor

För att återgå till inledningens nämnda kakburk är det nästan två år sedan som den hittade hem till oss. Burken står där, ser väldigt fin ut och lyfter absolut känslan i köket. Den funkar toppenbra som en inredningsdetalj. Problemet är att jag inte en enda gång fyllt den med bakverk, burken har helt klart inte fungerat som den bro mellan fantasin och det förverkligade som jag förväntat mig. I stället tycks den ha skapat en slags diskrepans mellan de båda och skvallrar snarast om mina upplevda tillkortakommanden. Är jag en dålig mamma? Har jag skeva prioriteringar? Handlar det om att jag är lat? Eller är jag helt enkelt för dålig på att baka? Min fantasi om att fixa mysiga fikastunder för min fina familj har ersatts av en gnagande känsla av otillräcklighet. Det enda som tycks fylla utrymmet där under locket är mitt dåliga samvete. Den tomma burken symboliserar en framtid som aldrig blev. Att burken som föremål haft en påverkan inte bara på min egen självuppfattning, utan till viss del även på idén om sammanhörande är tydligt och sättet som den förväntas bidra till att skapa en viss slags stämning pekar på dess agens. Burken tycks vara en aktör kring vilken nya kopplingar kan göras. För att tala med etnologen Eva Knuts kan den i sig sägas forma ett slags kluster och bilda nätverk med såväl tankar kring den typ av mamma jag vill vara som tilliten till den egna förmågan.¹⁵ Kakburken blir föremål för fantasier om en viss slags familj, den skapar förväntningar och den uppmanar tydligt till handling: baka! Samtidigt förflyttar de förhoppningar om framtiden som burken mig från nuet, från det som är till det som *potentiellt kan bli*.¹⁶ Fantasin om omsorg och gemenskap tycks ha fått en fysisk form genom kakburkens plåt.

Ting är på inga sätt passiva, som föremål för fantasin formar de aktivt den kontext inom vilken de existerar. Saker har också kommunikativa förmågor och i en globaliserad värld, präglad av anonymitet och avstånd, förmedlar de prylar vi köper budskap om vilka vi är.¹⁷ Att konsumera sig in i framtiden öppnar samtidigt upp den som ett individuellt projekt vi delvis kan styra genom shopping snarare än att vara fast förankrat i exempelvis klass och sociala positioner.¹⁸ Vidare verkar marknadsföringens mekaniker konstant tala till vår förmåga att föreställa oss framtiden. Framtiden tycks medialiserad genom sakerna vi köper.¹⁹ Reklam som hela tiden flyttar fram våra

14 Sjöstedt Landén 2012.

15 jfr Knuts 2006.

16 Mellander og Petersson McIntyre 2020, s. 350.

17 jfr Østerberg 1985, s. 14.

18 Arvastson 2008, s. 29; Sandin Bülow 2007, s. 57.

19 jfr Ehn og Löfgren 2007, s. 159, 180.

En kakburk full av förhoppningar. I bakgrunden receptboken *Sju sorters kakor* som genom underrubriken “Sveriges bästa recept på klassiska bakverk och nya favoriter” indikerar att framtiden både kan fungera som förlängning och samtidigt vara formbar. Bild författarens egna.

fantasiens fokus, kommers som håller oss konstant hungriga och företag som försöker fånga förgängliga ideal i produkter med syfte att få oss att längta efter mer, sakna det vi inte har och drömma om förnyelse.²⁰ Vad dessa aktörer är så bra på är att formulera är en romantiserad bild av framtiden: “Om jag bara hade, kommer jag aldrig mer behöva”. Materialiteter lockar oss att ständigt blicka bortom där vi står och föreställningar om framtiden separerar den kropp som befinner sig i stunden från det sinne som är någon helt annanstans. Då det vi suktar efter ofta är kollektivt och kulturellt konstruerat upplevs dock uppfyllda drömmar sällan så bra som man hoppats.²¹ Framtiden, såsom den görs fysisk, innebär därför alltid en risk att bli besviken; en vigselring som materialiserat löfte om evig kärlek kan börja skava på fingret när känslorna sviker; löparskorna som aldrig blivit använda förvandlas till ett dåligt sam-

20 Bauman 2007.

21 Mellander og Petersson McIntyre 2020, s. 350–351, 436, 439.

vete. Föremål sätter genom sin fakticitet stopp för den frisläppta tanken och kan, i ett konsumtionssamhälle, skapa vad som kan framstå som snitslade banor i jakten på oss själva. Föremålen föreskriver och den framtid de representerar framstår ibland som en tvingande tillvaro där jakten efter statusprylar och saker håller oss i kapitalismens klor.²² Att ta banklån för att kunna köpa vissa produkter visar hur konsumtion av materialiteter får oss att leva i, eller för, framtiden.²³ Som fantasistyrd varelse befinner sig människan mentalt mer i morgondagen än i stunden, vi är dåligt designade för att leva i nuet.²⁴

Framtiden som förlängning

Att, likt jag själv, försöka återskapa det som associeras med exempelvis mysigt, vittnar om hur morgondagen delvis blir ett återskapande av sådant som vi minns. Framtiden är en förlängning där minnen av dåtid blir till morgondag genom nuets praktiker. Även om framtiden ofta sägs vara ett oskrivet blad så riskerar vi således att göra den till en repris, vilket samtidigt kan sägas stänga dörren till nya förståelser.²⁵ När framtiden tar spjörn mot det förflutna och reproducerar föreställningar om hur saker och ting *bör* vara, skapas dock samtidigt utrymme för att göra saker annorlunda. Att jag själv skriver om hur jag med hjälp av kakburken vill skapa en tillvaro fri från "påsbrod" pekar på hur det materiella även kan användas som motstånd. Att normalisera och generalisera vad vissa saker betyder bör visserligen göras med försiktighet och hur föremål bidrar till att forma framtiden har inget enhetligt facit. När min man, uppvuxen på hembakat, associerar fritt kring det han i stället för påsbrod kallar "köpebröd" går tankarna snarare till lyx och god ekonomi än till snabba lösningar och vardagsstress. Många gånger har han berättat om hur han som barn såg fram emot att komma hem till kompisar där det dukades fram Hönökaka till mellanmål, hur han längtade efter någonting annat än det hembakade han var van vid. Föremål har mångfacetterad karaktär och kan således symbolisera flera olika framtider. Ju fler som ansluter till en viss slags uppfattning desto stabilare görs den. Här blir görandet centralt där rutiner och ritualer är det som cementerar framtiden. Genom det som etnologerna Billy Ehn och Orvar Löfgren kallar kulturella läroprocesser minskas osäkerheten kring morgondagen och gör dessutom det kommande mer trögflytande och svårföränderligt.²⁶ Förtäningar, såsom Kalle Anka på TV klockan 15.00 på julafton, är svåra att rucka på och införlivar en slags tillhörighet. Måhända att det repetitiva och självklara i vardagen står för det trygga och det säkra men vad som bör tilläggas är

22 Østerberg 1998, s. 92-97.

23 Fligstein og Calder 2015, s. 9.

24 Bäckström 2022.

25 jfr Ricoeur 1993, s. 207-235.

26 Ehn og Löfgren 2012, s. 9.

att detta också kan förhindrar fantasin.²⁷ För att framtiden ska få nya former och inte endast förlänga det förflutna vill jag mena att det krävs en injektion av andra element, det krävs en omfamning av det okända. Att skapa förändring kan således aldrig göras enbart genom att blicka tillbaka, historiska data erbjuder i sig ingenting nytt. Vad som behövs är att tankar och idéer manifesteras materiellt genom både ord och handling, så att andra kan koppla an och skapa nya kluster av kunskap.

Om det nya står för det vi inte känner till kan traditioner tolkas som ett sätt att försöka ta kontroll över den osäkerhet som framtiden innebär. Små eller stora återkommande praktiker skapar stabilitet, ordning och mening i vardagen. När etnologen Charlotte Hagström utforskar fenomenet fredagsmys blir det exempelvis tydligt hur livets strida ström av händelser styckas upp i meningsfulla sektioner.²⁸ Att umgås med familjen framför TVn med lite snacks och godis kan ses som ett sätt att etablera en struktur som sträcker sig in i framtiden. I detta görande är det materiella viktiga aktörer där chips, *Idol* på TV och tacos är lika centrala som familjemedlemmarna själva. Det är den specifika ansamlingen som spelar roll, att bara sitta i soffan och titta på en TV-serie är inte samma sak som att fredagsmysa.

Standardiserade saker och samskapande

Även om jag ännu inte fyllt vår kakburk, trots att jag knappast kan kalla mig konditor eller om bakning inte är min mest frekventa syssla har det faktiskt hänt att jag knutit på mig förklädet. Senaste gången blev resultatet dock platt fall, eller kanske mer passande beskrivet: platt fluff. Vad jag tog mig an var att försöka få till en mumsig maräng tänkt att utgöra basen i en praktfull Pavlova, denna fräscha kombination av frasig botten, luftig grädde och färska bär. Trots att jag hittat ett recept som verkade kunna fungera även för en baknovis som mig själv, blev det alltså en fullständig flopp och ett fiasko. Med förhållandevis få ingredienser och enkla instruktioner hade det hela bådats gott i dubbel bemärkelse och för min inre syn dansade ett stort fat där denna riktigt härliga sommarskapelse tronade. Jag mätte upp allt som skulle vara i marängen och började följa den pedagogiska beskrivningen. Först vispades äggvitorna pösiga, sedan adderades försiktigt strösocker och en skvätt ättika. Vispa igen. Vispa, vispa. Så pass länge att marängsmeten blev fast nog att stanna kvar i bunken även om den vändes upp och ner. Klart! Klicka försiktigt ut på plåten och så in i ugnen. Låg värme, lång tid. Jag ställde mobiltelefonens alarm på 45 minuter och väntade sedan spánt. Det var ganska kul att baka!

När tiden gått ut kastade jag mig mot luckan och öppnade försiktigt. Modet sjönk. Sådär skulle den väl ändå inte se ut? Varför var den släta, vita krämen fortfarande inte

27 Daun 1990, s. 70.

28 Hagström 2012.

Att standardisera är att samordna förväntningar på framtiden. Ett decilitermått kan ses som en symbol för detta. Bild författarens egna.

fast? Den hade knappt fått något krisp alls. Krämen hade flutit ut och kändes mest som ett poröst skum. Jag höjde värmen något och väntade tio minuter till. Fortfarande samma sak. De vita topparna, som till och med börjat sjunka ihop, var långt ifrån frasiga och den ynka yta som uppstått började nu dessutom att bli brun. Något hade uppenbarligen gått snett och besvikelsen var total. Jag började blicka tillbaka och gick igenom varje steg i receptet. Separera äggulor från vitor, rör dem pösiga. I med socker, et liten stänk av ättika, vispa igen. Bakplåtspapper i pannan, bred ut försiktigt med en slickepott. Och allt i den dubbla mängd jag behövde till min stora sats. Vänta nu, allt i dubbelt... Hur många deciliter strösocker hade jag haft i egentligen? Nej... Visst hade jag bara tagit i två? Det skulle ju vara fyra! Fundersamheten skiftade snabbt till frustration. Då spelar det knappast någon roll hur länge jag väntar, marängen kommer aldrig att stelna. Irritationen steg, hur kunde jag vara så klantig? Ut med plåten ur ugnen. Det är detta jag alltid hävdar: bakning är så otroligt okreativt. Att behöva hålla sig så strikt till alla mått. Jag hatar att baka.

I incidenten med marängen kan en faktor, eller snarare ett föremål, identifieras som utgångspunkt för diskussion: decilitermättet. Tänk att detta lilla ting kan ha så stor förmåga att påverka hur framtiden faktiskt blir, som en kapsel för någonting på förhand bestämt. När jag ställde mig där vid diskbänken för att börja baka maräng var det med målet att uppnå det resultat som receptets bild presenterade för mig. I framtiden skulle inte bara jag, utan även tilltänkta gäster, få sätta tänderna i en lagom seg men ändå krispig botten, perfekt kontrasterad mot den lena grädden. Allt jag behövde göra var att mäta upp ingredienser och följa instruktionerna, då skulle fantasin få fy-

sisk form. Receptets sätt att dirigera, att standardisera och att göra abstraktioner mätbara, kan således ses som ett sätt att försöka skapa styrning och kontroll.²⁹ Att ge saker siffror är att göra omvärlden beräknelig och förutsägbar.³⁰ Att guidas av recept hjälper till att organisera och avgränsa en annars ogreppbar oändlighet av möjligheter.

Standardiseringar till trots är framtiden ändå alltid spekulativ, inget är någonsin skrivet i sten. Kanske handlar därför exempelvis sådant som klocktid och kalendrar snarast om att upprätta en *känsla* av att framtiden inte är okontrollerbar. Kanske bidrar de till att strömlinjeforma våra förväntningar och kanske kan de tolkas som strategier för att skapa struktur och en illusion om makt över morgondagen. Att materialisera framtiden tycks tygla den, en fullklottrad agenda signalerar *koll på läget* och ett övertag gentemot det okända.³¹ Gemensamma bestämmelser är överenskomelser om hur någonting ska eller bör vara, de lägger ribban för föreställningen om det som kommer och lindrar således den oro som tanken på framtiden kan betyda.³² Betyg i skolan, Michelinstjärnor på restauranger eller olika typer av rankingsystem reglerar våra förväntningar. Genom att ta temperaturen och kolla status på stunden, exempelvis i form av hälsoundersökningar eller bostadsvärderingar, försöker vi förbereda oss för framtiden. Transformation av kvaliteter till kvantiteter är ett sätt att försöka skapa vetande om det vi inte vet.³³

Avslutningsvis vill jag sammanfatta framtiden som någonting vi lär oss samt någonting vi skapar tillsammans. Normer och uppfattningar om hur vissa företeelser *ska vara* visar på hur framtiden är något vi för vidare från det förflutna men som vi samtidigt har förmåga att kunna forma. Liksom vi själva har inverkan på andra, har andra inverkan på oss, subjektet är inte autonomt. Framtiden skapas inte bara av egna förväntningar, utan även andras förhoppningar, den är på samma gång din, min och vår. Föreställningen om morgondagen är föremål för en förhandling där det materiella ges en förankrande funktion.³⁴ När idéer och drömmar blir faktiska, när det mentala får fäste och manifesteras fysiskt, minskar utrymmet för förändring. Trots det erbjuder framtiden alltid olika alternativ. Om inte det ena blev, så blev garanterat det andra. Så, tom kakburk till trots, nu ska jag strax hämta upp min son på förskolan och gå och fika. På bullar som någon annan har bakat.

29 Liedman 2007, s. 26.

30 Johansen 1985, s. 137.

31 Arvastson 2008, s. 37.

32 jfr Ehn og Löfgren 2007, s. 142.

33 Liedman 2007, s. 30-36.

34 jfr Knuts 2006, s. 36.

Källor

- Arvastson, Gösta 2008: "På tal om framtiden". *Nätverket* 15, s. 26–37.
- Bauman, Zygmunt 2007: *Konsumtionsliv*. Göteborg: Daidalos.
- Bylund, Christine; Liliequist, Evelina & Silow Kallenberg, Kim 2021: "Autoetnografisk etnologi – en inledning". Bylund, C et al. (red.): *Kulturella perspektiv* 30, s. 1–6.
- Bäckström, David 2022: *Fantasi*. Stockholm: Fri tanke.
- Daun, Åke 1990: "Bostadens föremål och utrustning". Arvidsson, A et al. (red.): *Människor & föremål*. Stockholm: Carlssons, s. 70–82.
- Ehn, Billy og Löfgren, Orvar 2007: *När ingenting särskilt händer*. Malmö: Gleerups
- Ehn, Billy og Löfgren, Orvar 2012: *Kulturanalytiska verktyg*. Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposium.
- Ek-Nilsson, Katarina og Meurling, Birgitta 2014: "Inledning". Ek-Nilsson, K. og Meurling, B. (red.): *Talande ting. Berättelser och materialitet*. Uppsala: Institutet för språk och folkminnen.
- Fligstein, Neil og Calder, Ryan 2015: "Architecture of markets". Scott, R.; Kosslyn, S. & Buchmann, M. (red.): *Emerging trends in the social and behavioral sciences*. Hoboken: John Wiley & Sons, s. 1–14.
- Glynos, Jason 2008: "Ideological fantasy at work". *Journal of Political Ideologies* 13(3): s. 275–296.
- Goffman, Erving 1956. *The Presentation of Self in Everyday Life*. New York: Bantam Doubleday Dell Publishing Group.
- Hagström, Charlotte 2012: "Nu är det fredagsmys! Chips och gemenskap när vardag blir helg". *Budkavlen: Tidskrift för etnologi och folkloristik* 91, s. 9–25.
- Johansen, Tom 1985: "Kulissernas regi". Andersson, S. (red.): *Mellan människor och ting*. Göteborg: Bokförlaget Korpen: 25–73.
- Johansen, Tom 1985: "Vad innebär det att leva i en teknologisk värld?". Andersson, S. (red.): *Mellan människor och ting*. Göteborg: Bokförlaget Korpen, s. 121–140.
- Knuts, Eva 2006: *Något gammalt, något nytt – skapandet av bröllopföreställningar*. Göteborg: Mara Förlag.
- Liedman, Sven-Eric 2007: "Sancta Æmulatio, Den heliga tävlingslusten. Om kvantiteternas roll i ett historiskt perspektiv?". Strannegård, L. (red.): *Den omätbara kvaliteten*. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag, s. 26–40.
- Lundgren, Anna Sofia 2012: "Logikperspektivet – ett försök till analysmetod". *Kulturella perspektiv* 3–4, s. 59–67.
- Mellander, Elias. og Petersson McIntyre, Magdalena 2020: "Fashionable detachments: wardrobes, bodies and the desire to let go": *Consumption Markets & Culture* 24 (4), s. 343–356.
- Ricoeur, Paul 1993: *Från text till handling*. Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposium.

- Sandin Bülow, Karin 2007: "Design = kvalitet?": Strannegård, L. (red.), *Den omätbara kvaliteten*. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag, s. 56-76.
- Sjöstedt Landén, Angelika 2012: "Fantasi som diskursteoretiskt begrepp och etnologiskt blickfång": *Kulturella perspektiv* 3-4, s. 77-83.
- Østerberg, Dag 1985: "Materiell och praxis": Andersson, S. (red.), *Mellan människor och ting*. Göteborg: Bokförlaget Korpen, s. 7-23.
- Østerberg, Dag 1998: *Stadens Illusioner – en sociomateriell tolkning av Oslo*. Göteborg: Bokförlaget Korpen.goff

English Summary

The future is far from a fixed phenomenon, actors can always affect its course. Through criticism things that seems completely certain can transform. However, as this discussion has shown, the more materialized something becomes the harder it is to change. Every action and decision means to close the gap between the now and the future meaning the more distance the more possibility to control the moments that are yet to be made. Through autoethnographic experiences this article has explored how the future can be detected in things around us. Existing not only as passive objects materiality has proven not only to hold keys to the past but also both carry and create notions of tomorrow. By formulating fantasies everyday commodities such as a foundation or a cookie jar is not just regular stuff. Rather they can be seen as containers for collective ideals reflected in individual actions. Society construct itself as a network where relations of power, resistance, conformity and change constantly position and re-positions human and non-human subjects in more or less stable situations. Where things have long been known to tell the stories of the past this article has also shown their capabilities to speak of the future.